

INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
Institute of Literary Research Polish Academy of Sciences

Projektowanie przestrzeni informacyjnej - przykład nowej strony internetowej „Polskiej Bibliografii Literackiej”

Karolina Jaworska

karolina.jaworska@ibl.waw.pl

www.ibl.waw.pl

ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warsaw, Poland
phone/fax: (22) 826 99 45, (22) 65 72 895
e-mail: sekretariat@ibl.waw.pl

„Polska Bibliografia Literacka” dokumentuje teorię i historię literatury, literaturę współczesną wraz z życiem literackim, twórczość pisarzy (polskich oraz obcych), tematy i motywy literackie, czasopiśmiennictwo, beletrystykę, organizację nauki o literaturze, dydaktykę literatury, recepcję literatur obcych w Polsce, teatr, zagadnienia filmu, radia i telewizji (Biesiada 2004).

PBL w liczbach

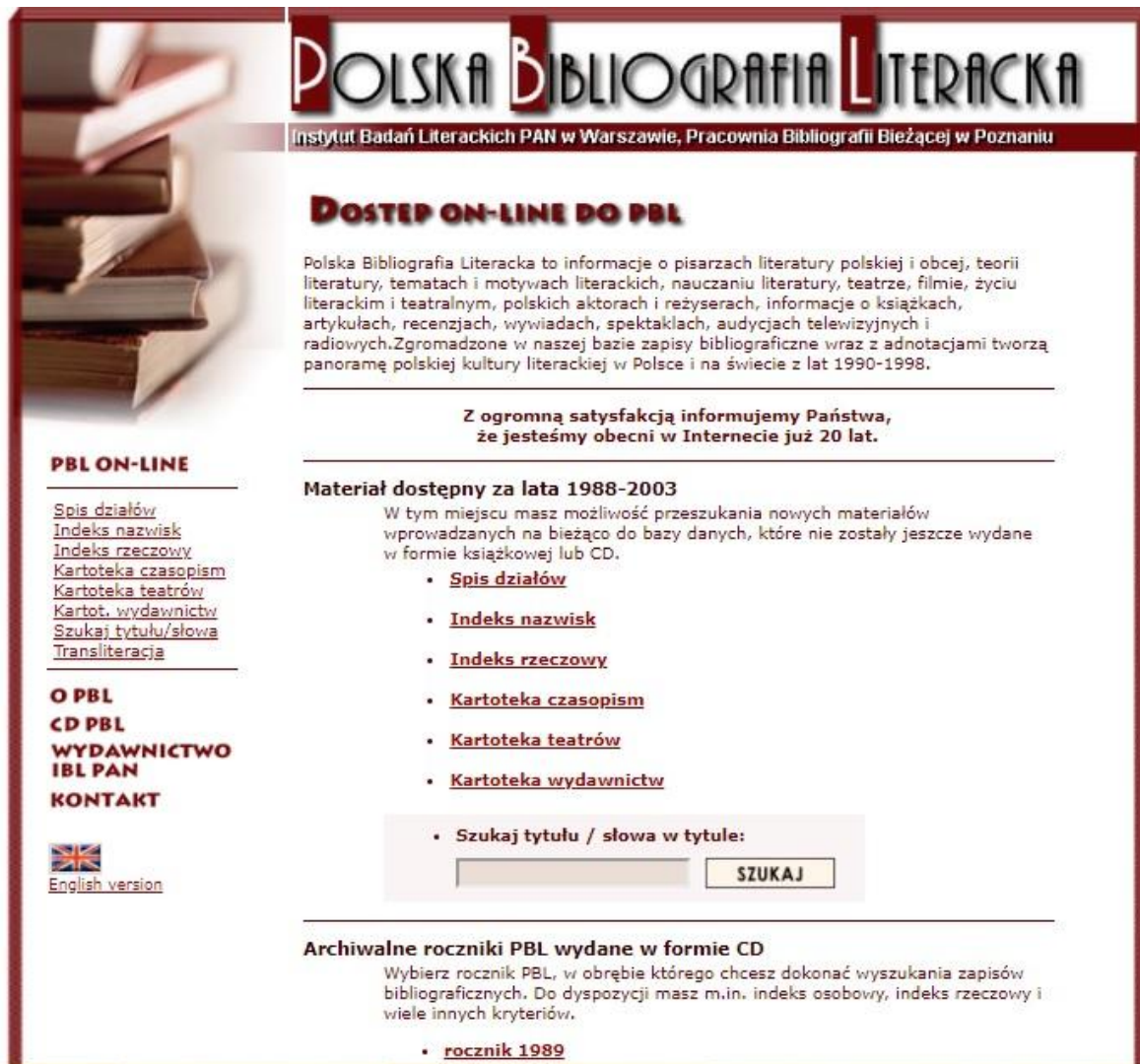
W latach 1954-2000 (roczniki 1944/1945-1988) ukazywała się jako publikacja książkowa. Łącznie jest to ponad **1 800 000 zapisów bibliograficznych**.

W 1998 roku przekształciła się w powszechnie dostępną elektroniczną bazę danych. Obejmuje roczniki 1988-2003, co daje ponad **600 000 zapisów bibliograficznych** (Jaworska 2018).

PBL lab

W ramach projektu „Polska Bibliografia Literacka - laboratorium wiedzy o współczesnej kulturze polskiej” realizowanego ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki powstaje nowa strona internetowa PBL. Partnerem technologicznym projektu jest Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe.

POLSKA BIBLIOGRAFIA LITERACKA
Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie, Pracownia Bibliografii Bieżącej w Poznaniu

DOSTĘP ON-LINE DO PBL

Polska Bibliografia Literacka to informacje o pisarzach literatury polskiej i obcej, teorii literatury, tematach i motywach literackich, nauczaniu literatury, teatrze, filmie, życiu literackim i teatralnym, polskich aktorach i reżyserach, informacje o książkach, artykułach, recenzjach, wywiadach, spektaklach, audycjach telewizyjnych i radiowych. Zgromadzone w naszej bazie zapisy bibliograficzne wraz z adnotacjami tworzą panoramę polskiej kultury literackiej w Polsce i na świecie z lat 1990-1998.

Z ogromną satysfakcją informujemy Państwa, że jesteśmy obecni w Internecie już 20 lat.

PBL ON-LINE

- [Spis działów](#)
- [Indeks nazwisk](#)
- [Indeks rzeczowy](#)
- [Kartoteka czasopism](#)
- [Kartoteka teatrów](#)
- [Kartot. wydawnictw](#)
- [Szukaj tytułu/słowa](#)
- [Transliteracja](#)

O PBL
CD PBL
WYDAWNICTWO
IBL PAN
KONTAKT

English version

Materiał dostępny za lata 1988-2003

W tym miejscu masz możliwość przeszukania nowych materiałów wprowadzanych na bieżąco do bazy danych, które nie zostały jeszcze wydane w formie książkowej lub CD.

- [Spis działów](#)
- [Indeks nazwisk](#)
- [Indeks rzeczowy](#)
- [Kartoteka czasopism](#)
- [Kartoteka teatrów](#)
- [Kartoteka wydawnictw](#)

• Szukaj tytułu / słowa w tytule:

Archiwalne roczniki PBL wydane w formie CD

Wybierz rocznik PBL, w obrębie którego chcesz dokonać wyszukania zapisów bibliograficznych. Do dyspozycji masz m.in. indeks osobowy, indeks rzeczowy i wiele innych kryteriów.

- [rocznik 1989](#)

„Polska Bibliografia Literacka” funkcjonuje jako internetowa baza danych od 1998 r. Jest dostępna pod adresem:

<http://pbl.ibl.poznan.pl/dostep/>

Materiały własne.

Materiały własne.

Premiera nowej odsłony strony internetowej „Polskiej Bibliografii Literackiej” planowana jest na październik 2018 r.

Zadania architektów informacji

„Architekci informacji gromadzą różne jednostki informacji i grupują je w użyteczne kategorie, przypisują im łatwe do rozpoznania nazwy i umieszczają tam, gdzie będą najbardziej przydatne” (E. Reiss 2007).

Celem działań architektów informacji jest **wspieranie użyteczności informacji.**

Systemy architektury informacji

Architektura informacji składa się z następujących systemów:

- organizacji (podział na kategorie, grupowanie treści)
- etykietowania (ustalenie nazw dla wydzielonych grup treści)
- nawigacji (ustalenie sposobu poruszania się po stronie internetowej, przeglądania jej zawartości)
- wyszukiwania (sposób wyszukiwania, wykonywania kwerend)

(Rosenfeld, Morville, Arango 2017, s. 86)

System organizacji serwisu PBL opiera się na strukturze dziedzin i działów.

Dla każdego typu działu stworzone zostały reprezentatywne grupy treści, które mają układ hierarchiczny (system etykietowania).

Nowa strona internetowa PBL

Nowa strona internetowa PBL nie jest tworzona od podstaw. Dane z dotychczasowego serwisu muszą zostać zaimportowane do nowego. Mają one ustaloną strukturę i projektując nową odsłonę portalu PBL, należało stworzyć taki model danych, do którego będzie można dostosować dane z dotychczasowej bazy.

W dotychczasowej bazie danych PBL (a także na stronie internetowej) mamy 4 kategorie osób. Są to:

1. Twórcy (na stronie internetowej prezentowani jako pisarze) - wszystkie nazwiska znajdują się w kartotece twórców.
2. Autorzy - wszystkie nazwiska znajdują się w kartotece autorów.
3. Współtwórcy (np. redaktorzy naukowi, tłumacze, reżyserzy) - wszystkie nazwiska znajdują się w kartotece współtwórców.
4. Osoby znalezione w adnotacjach i tytułach - wszystkie nazwiska wpisywane są do indeksu osobowego.

Przykład: [Zbigniew Herbert w PBL](#)

INDEKS NAZWISK

Wpisz nazwisko lub imię poszukiwanej osoby:

SZUKAJ

Kliknij, aby wyświetlić listę nazwisk na wybraną literę:

A B C Ć D E F G H I J K L Ł M N O P Q R S Ś T U V W X Y Z Ż Ź

Możesz ograniczyć nazwiska pisarzy do wybranej literatury:

Wszystkie literatury ▼

W bazie danych zostały znalezione następujące nazwiska:

- nazwiska pisarzy, którzy mają swoje odrębne hasła w PBL: [1 pokaż listę](#)
- nazwiska autorów artykułów, książek, recenzji, itp.: [1 pokaż listę](#)
- osoby współtworzące: tłumacze, ilustratorzy, reżyserzy, itp.: [1 pokaż listę](#)
- osoby wymienione w adnotacjach i tytułach: [3 pokaż listę](#)

ZNALEZIONO NAZWISKA PISARZY

- twórców, którym poświęcono w PBL odrębny rozdział

1. **Herbert Zbigniew** (pseud.: Hertyński Bolesław) [szczegóły](#) [zapisy_\(2203\)](#)

ZNALEZIONO NAZWISKA AUTORÓW

- autorów tekstów: książek, artykułów, recenzji, wierszy, itp.

1. **Herbert Zbigniew** [zapisy_\(674\)](#)

ZNALEZIONO NAZWISKA WSPÓŁTWÓRCÓW

- tłumaczy, ilustratorów, reżyserów, adaptatorów, itp.

1. **Herbert Zbigniew** [zapisy_\(27\)](#)

OSOBY ZNALEZIONO W ADNOTACJACH I TYTUŁACH

1. **Herbert Zbigniew** [zapisy_\(748\)](#)
2. **Herbert zbigniew** [zapisy_\(1\)](#)
3. **Hertyński Bolesław nazw. właśc. Herbert Zbigniew** [zapisy_\(1\)](#)

PBL ON-LINE

[Spis działów](#)
[Indeks nazwisk](#)
[Indeks rzeczowy](#)
[Kartoteka czasopism](#)
[Kartoteka teatrów](#)
[Kartot. wydawnictw](#)
[Szukaj tytułu/słowa](#)
[Transliteracja](#)

O PBL

CD PBL

WYDAWNICTWO IBL PAN

KONTAKT

[English version](#)

Schemat działu twórcy w dotychczasowym serwisie PBL

Literatura podmiotowa:

1. Książki twórcy.
2. Wiersze (publikowane w czasopismach).
3. Proza (publikowana w czasopismach).
4. Listy (publikowane w czasopismach).
5. Teksty paraliterackie, np. wypowiedzi, przemówienia (publikowane w czasopismach).
6. Adaptacje twórczości, np. adaptacje sceniczne, komiksy (publikowane w czasopismach).
7. Twórczość pozaliteracka, np. twórczość plastyczna, muzyczna (publikowana w czasopismach).

Literatura przedmiotowa:

1. Książki o twórcy.
2. Artykuły o twórcy (publikowane w czasopismach).
3. Ikonografia, np. portrety, fotografie (publikowane w czasopismach).
4. Imprezy o twórcy, np. konferencje.
5. Wywiady z twórcą (publikowane w czasopismach).
6. Zgony.
7. Utwory.
8. Kult.

Przykład: [Dział Zbigniewa Herberta](#)

Zawartość działu twórcy a zawartość karty autora

Część rekordów pojawia się zarówno w dziale twórcy, jak i na karcie autora (w przypadku, gdy twórca i autor to ta sama osoba). Jest to związane z budową dotychczasowego formularza, służącego do wprowadzania rekordów do bazy danych.

Przykład: [Karta Zbigniewa Herberta jako autora](#)

Przykład wypełnionego formularza edycyjnego dotychczasowej bazy PBL

Książki Rok: Numer zapisu: Sztorc: Uwagi:

Klasyfikacja
 Rodzaj zapisu: książka twórcy (podmiotowa) ↓
 Dział: Hasła osobowe (literatura polska) - H ↓
 Dział: ↓

Wprowadź książkę do działu twórcy: ↓
 Dopisz twórcę

Podstawowe dane książki **Dotyczy innego zapisu**

Autorzy książki: Kryptonim:

Numer zapisu, do którego odwołuje się ta książka:

Słowny opis odwołania (zapisu, do którego się odwołujemy):

Tytuł:
 Tytuł oryginału: Język:

Osoby współtworzące:
 Redakcja:

Opis:
 Wydanie: Tomy:
 Instytucja:

Wydawnictwa:
 Rok wydania: do Nadał? Opis fiz.
 Seria wydawn.:
 Dotyczy teatru:

Osoby do indeksu

Nazwisko	Imię	Pseudonim/Krypt.	Grupa

Hasła przekrojowe i słowa kluczowe do indeksu rzeczowego

Schemat grupowania w dziale osoby w nowym serwisie PBL

Autorstwo:

1. Zapisy, w których dana osoba pojawia się jako autor.
2. Zapisy, w których dana osoba pojawia się jako autor utworu opublikowanego w antologii.
3. Zapisy, w których dana osoba pojawia się jako nadawca listu.
4. Zapisy, w których dana osoba pojawia się jako osoba udzielająca wywiadu.
5. Karty utworów z wybranym działem osoby.

Współtwórstwo:

1. Zapisy, w których dana osoba pojawia się jako osoba współtworząca.
2. Zapisy, w których dana osoba pojawia się jako tłumacz utworu w antologii.
3. Zapisy, w których dana osoba pojawia się jako osoba, która przeprowadziła wywiad.

Materiały o osobie i jej działalności:

1. Zapisy z wybranym działem osoby, ale w przypadku gdy ta sama osoba nie jest autorem materiału ani tłumaczem.
2. Karty wydarzeń z wybranym działem osoby (np. konferencja poświęcona twórczości danej osoby).

Udział w wydarzeniach:

1. Karty wydarzeń, na których dana osoba występuje jako organizator, laureat lub pojawia się w adnotacji.

Przejawy kultu:

1. Zapisy z wybranym rodzajem zapisu „kult” i działem osoby.
2. Karty instytucji zawierające informację: „instytucja ta jest oznaką kultu tej osoby”, np. uniwersytety, szkoły i inne instytucje noszące imię danego twórcy.
3. Karty wydarzeń z wybranym działem osoby i jej nazwiskiem padającym w nazwie wydarzenia, np. przeglądy filmów danego reżysera.

Wzmianki:

1. Zapisy, w których osoba została oznaczona w adnotacji, tytule, dedykacji itp.
2. Karty, w których osoba została oznaczona w adnotacji, tytule, dedykacji itp.
3. Zapisy i karty z wybranym działem osoby oznaczonym jako dział poboczny.

Dlaczego?

- Konieczność wprowadzenia stronicowania wyników.

W dziale twórcy jest bardzo dużo zapisów, które trzeba uszeregować w odpowiedniej kolejności, co wymaga od systemu obliczeń. Ponadto każde zawężenie wyników za pomocą faset (w dotychczasowym serwisie nie ma faset) wymaga kolejnych obliczeń.

- Połączenie kategorii: twórca (na stronie internetowej jako pisarz), autor, współtwórca, osoba znaleziona w adnotacjach i tytułach w jedną uniwersalną kategorię „osoba” spowodowało konieczność wyświetlania we wspólnym dziale typów materiałów, które dotąd wyświetlały się w osobnych miejscach.

Co uzyskaliśmy?

W jednym miejscu wyświetla się komplet informacji na temat różnych przejawów działalności tej samej osoby.

Dzięki grupowaniu użytkownik może dotrzeć do poszukiwanego rekordu (tutaj wystarczyłyby filtry), ale ma również możliwość przeglądania materiałów, które są uporządkowane według określonych kryteriów.

Zapisy są pogrupowane i istnieje możliwość zawężenia wyników do określonej grupy.

Istnieje możliwość zawężenia wszystkich wyników za pomocą faset.

Osoby, które występowały do tej pory w różnych funkcjach zostały zidentyfikowane i utożsamione - w ten sposób eliminujemy możliwość popełnienia błędu przez bibliografów wprowadzających materiały do bazy danych.

Biesiada J. (2004), *Pięćdziesiąt lat „Polskiej Bibliografii Literackiej”*, „Nauka” 2004 nr 1, s. 137-141.

Jaworska K. (2018), *Nowa baza danych dla „Polskiej Bibliografii Literackiej”*, w: *Nauka o informacji w okresie zmian. Innowacyjne usługi informacyjne*, pod red. B. Sosińskiej-Kalaty, P. Trafiłowskiego, Z. Wiorogórskiej, Warszawa, s. 247-257.

Reiss E. (2007), *Wszyscy jesteśmy architektami informacji*, rozm. S. Skórka, „Konspekt”, nr 3-4 [[Online](#)].

Rosenfeld L., Morville P., Arango J. (2017), *Architektura informacji w serwisach internetowych i nie tylko*, tł. R. Meryk, Gliwice.

Dziękuję za uwagę

Karolina Jaworska

karolina.jaworska@ibl.waw.pl